

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1923 október 9.

275. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 3-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-níca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-níca 1 (Leibsch-palota)

Pálfordulás

Az országos demokrata párt főbizottságának az a határozata, a mivel a párt feladta eddigi centralista álláspontját s letagadhatatlanul jelentős mértékben közeledett a föderalisták felé, nemcsak a gyakorlati politika számára követel figyelmet. Bár tagadhatatlan, hogy elsősorban a legaktuálisabb napi problémák érzik meg ennek a hirtelen frontváltásnak következményeit. Ime, a demokrata-párt, az alkotmánytervezet legelszántabb védelmezője, az alkotmány érintetlenségének harcosa, szülője és nagyraövesztője annak a téves dogmának, hogy az állam egysége csak centralista berendezkedés mellett őrizhető meg, a demokratapárt most elhagyja a régi vizeket, amelyeken nem tudta elérni a hatalom partjait s új vizeket borzol fel új hitvallásának evezőivel. A hatalom kőkorszakában még azokat is megkövezték a vasárnapi határozat helyeslői, akik a zagrebi konferenciára megfigyelőként mentek el. Ribart saját pártja buktatta ki a nemzetgyűlés elnöki székéből, mert Zagrebban kereste a kibontakozás útját. S mennyivel nagyobb koncesszió, mennyivel több engedékenység nyilatkozik meg a vasárnapi határozatban, mint a zagrebi konferencia szándékának helyeslésében. Ki hitte volna, hogy az események ilyen vágtatva tudják elhagyni a meggyőződések mezejét s ilyen száguldvá tudnak kitörni az elvek pályájáról. Tegnapelőtt még csak azt olvastuk, hogy a demokraták tárgyalnak a klerikálisokkal, tegnap az a hír lepett meg, hogy Pribicsevics és Protics Sztoján tárgyalnak a meggyőzés feltételeiről s ma már híre jött, hogy a demokraták nem átkozzák el tovább az autonómia követelését, nem hazaárulózzák le a decentralizmus híveit s nem követelik az Obznana kiméletlen szigorát a föderalistákkal szemben, mert — maguk is ráléptek az autonómia felé vezető útra.

Ez történt tegnap. Holnapra talán Pribicsevics már menedéklevelet fog követelni Radics számára s holnapután megírja első vezércikkét a *Slobodni Dom* számára, csütörtökön már talán emigrál is vezére, Radics István után s a genfi Radics-kabinetben elvállalja a belügyminiszeri tarcát. Szegény genfi magyarok, még hotelszobájukban sem mernek majd magyarul — anyanyelvükön beszélni.

...bizonyítottabb erejét... példát találni... a meggyőző... arra jó... hogy hatalomhoz segítse a meg-

győződés híveit, vagy a programvallóit. A hatalom hírtékában kérelhetetlen centralisták voltak, mert az állami hatalmat centralisztikusan rendezték be. Mióta azonban a radikális párt monopolizálja a közhatalmat, a demokratapártnak szükségképpen más kell hirdetnie, mert a centralizmus páholyában már egészen megmelegedtek a radikálisok. *Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo* — mondja Pribicsevics. Ha az isteneket nem tudom megindítani, majd fölrazom az alvilágot. Vagy: ha a kormánnyal nem tudok szövetkezni, majd szövetkezem az ellenzékkel. Ha a centralizmus megvédésével nem tudok hatalomra jutni, majd követelek, de centralizmust. Ha a meggyőződésem akadályoz a po-

litikai sikereken, nem a sikerekről mondok le, hanem a meggyőződésekről.

Örülhetnek-e a meggyőzés hívei a pribicsevicsi támogatásnak? Azt hisszük, késő bánat lenne a korai öröm. Akit kizárólag a politikai érvényesülés fékezhetetlen mohósága vezetett a meggyőzés útjára, melyet eddig hullákkal torlaszolt el s a gyűlölet mérgező gőzével tett járhatatlanná, az nem a békét fogja ezen az úton keresni, hanem a hatalom eszközeit. S mi már jól tudjuk, mit jelent Pribicsevics hatalma. Minden bezárt iskolakapu ennek a hatalomnak szobra. Pribicsevics most a belső béke követelője lett. Nincs olyan ellenség, akitől úgy féltünk a béke és megértés ügyét, mint a legújabb baráttól.

Törvénybe iktatják Péter király érdemeit

A demokraták támadják a kormányt az illeték-törvényjavaslatnak a sajtó ellen irányuló rendelkezése miatt

Beogradból jelentik: A parlament hétfői ülésén folytatták az illetéktörvény javaslatának általános vitáját, ami az egész ülést betöltötte.

Napirend előtt Jovanovics Ljuba elnök felolvasta Iso Kasija japán miniszterelnöknek a parlamenthez intézett köszönő táviratát a földrendési katasztrófa elkövetésével kifejezett részvétért. Ezután felolvasták Pasics miniszterelnök törvényjavaslatát *Felszabadító Nagy Péter király emlékének törvénybeiktatásáról*. A javaslat szerint Beogradben monumentális szobrot emelnek Péter királynak. Beterjesztik továbbá a miniszterelnök törvényjavaslatát *ahazafias érdemeket szerzett személyek érdemeinek elismeréséről és megjutalmazásáról*. A javaslat szerint minden évben tíz millió dinárt fordítanak erre a célra. *Pantheon építenek Beogradban*, melyben az érdemes hazafiak hamvait fogják elhelyezni. Elsősorban *Misics* és *Putnik* vajdák, továbbá *Nikolics Andra*, *Novakovics Sztoján*, *Pacsu Lázár* és *Vesznic Milenko* volt politikusok holttestét temetik a pantheonba, valamint mindazokét a képviselőket, akik a háború alatt a külföldön meghaltak, továbbá valamennyi hadosztályparancsnokét és dandárparancsnokét. Ezenkívül nagyobb pénzbeli segélyeket fognak nyújtani egy összegben olyan katonai és polgári személyeknek, akik nagy hazafias érdemeket szereztek az állam megalakulásában. A parlament kimondta a javaslatok sürgősségét és azokat a Davidovics Ljuba által hasonló tárgyban már korábban benyújtott javaslat tárgyalására kiküldött bizottság elé utalták.

Az igazságügyminiszter ezután beterjesztette a *bíróságok szervezetről szóló törvényjavaslatot*, amelyet a törvényhozó bizottság elé utalt, majd áttértek a napirend tárgyalására.

Az *illetéktörvény* javaslat vitájának első szónoka *Stokics Masa* demokrata képviselő volt. Kijelenti, hogy *nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, amely a nemzetiségi kisebbségekre támaszkodik*. Szerinte bizonyára a nemzeti kisebbség kérésére. Szeméretven nem ad megfelelő pénzügyi expozét. A törvényjavaslat súlyos hibájának tartja, hogy *az újságokban megjelenő hirdetésekre túlságosan magas adókat vetnek ki*, sokkal magasabbakat, mint a más úton terjesztett hirdetményekre. Ezzel is bizonyítja, hogy *a kormány a zsurnalisztikával szemben nem viseltetik kellő megértéssel*. Hivatkozik a sajtónak a háború alatt és a háború után tanúsított hazafias érdemeire. A háború befejezése óta éppen *a kormány mulasztásai miatt buknak meg a hazafias kezekben levő sajtó vállalatok*. A lapok ennek folytán olyan társaságok kezeibe kerülnek, s melyekben a külföldi tőke is képviselve van s így szükség esetén nem lehet majd a sajtóra olyan mértékben számítani, mint eddig. *Az ország érdekében is azt követeli, hogy a kormány a sajtónak az eddiginél nagyobb védelmet biztosítson*. Rámutat az illetéktörvény különböző aránytalanságaira, hogy a legegyszerűbb kérvény illetéke 5 dinár, ami a legszélesebb néprétegeket sújtja, míg a jétkártya illetékét csak 50 dinárban szabták meg. A javaslat ellen

szavaz.

Popovics Szvetislav (demokrata) nem hajlandó a felelősséget vállalni ezekért az új, fölértelt illetékekért. A népek meg kell tudnia, hogy a radikális párt sújtja ezekkel az újabb terhekkel. A pénzügyminiszter állandóan hallgat, ami könnyen érthető, mert mielőtt miniszter lett, sőt később a parlament előtt is állandóan a közvetett adók ellen beszélt, most pedig fölemeli a közvetett adókat. Az illetékek fölemelését a fölszólaló igazságtalannak tartja, mert a tíz és félmilliárdos állami terhekből csak nem egészen egy milliárdot fedeznek egyenes adó után. Ez a pénzügyi politika teljesen helytelen és káros az országra. A radikális pártnak nincs joga ahhoz, hogy a parasztdemokrácia képviselőjének tartsa magát, mikor az ellen cselekszik. A javaslatot nem fogadja el.

Déli 12 órakor az elnök az ülést bezárja. A javaslat vitáját a keddi ülésen folytatják. A vita valószínűleg szerdán fog befejeződni.

Az ellenzéki pártok kudarca

Nem alakult meg a kormányképes ellenzéki blokk

Beogradból jelentik: Az ellenzéki pártoknak a kormány megbuktatására irányuló akciója folytán a politikai helyzet napról-napra lényegesen megváltozik. Az ellenzéknek az a terve, hogy kormányképes ellenzéki blokk alakuljon, a jelek szerint egyelőre már a tárgyalások kezdetén kudarcot vallott. A tervet tudvalevően arra alapították az akció kezdeményezői, hogy a Radics-párt legalább egy részét meg lehet nyerni annak, hogy a kormány leszavazására Beogradba jöjjen. Ez a remény alaptalannak bizonyult, mert — mint a zagrebi lapok írják — dr. *Macsek* a Radics-párt alelnöke kijelentette, hogy a horvát blokkban senki sem gondol arra, hogy az eddigi taktikát megváltoztassák. A horvátok visszautasítása a tárgyalásokat megszakította és az ellenzék pártjaiban azt a felfogást juttatta érvényre, hogy a mai helyzetben a *Davidovics* intenciója szerint elgondolt *kormányképes ellenzéki blokk megalakítása lehetetlen*.

Az ellenzéki pártok akciójának ez a kudarca nem jelenti azonban azt, hogy a mozgalom végleg megakadt. Azok, akik mindenáron kormánybuktatásra akarják felsorakoztatni az ellenzék erejét, bizonyára már a legközelebbi időben meg fogják kísérelni, hogy a tervet más alapon megvalósítsák. Az sincs kizárva, hogy a *Radics-párt vezetőinek nyilatkozatai* ellenére tovább folytatják a tárgyalásokat, amellyel kapcsolatban a demokraták a *klerikálisok útján próbálják rávenni a Radics-pártot arra, hogy megfelelő koncessziók ellenében vállalkozzon a beogradi útra*.

Egy uriasszony tűzhalála

A takarékoság áldozata

Osijekről jelentik: *Singer* Jakab osijek; kereskedő felesége vigyázatlanság következtében borzalmas tűzhalált szenvedett. Singernének padlólakokra volt szüksége és hogy kevesebbe kerüljön, házilag akarta előállítani. Egy kis konyhaedénybe viaszt tett a tűzhelyre, hogy felolvassza. Az olvadó viasz a tűzhelyen valahogy lángot kapott és felgyulladt. Singerné, hogy a tűzhely fölötti faszekrényt a tűztől megmentse, fölkapta az égő viasszal telt edényt, az udvarra sietett vele, hogy ott eldobja. A folyosón azonban a szélroham az asszony felé fújta a lángokat, amelyek *hajdba* kaptak.

Néhány pillanat alatt *lángokban állott Singerné teje*, aki — mint valami égő fátyla — *borzalmas sikoltozással beszaladt lakásába, miközben a ruhája is tüzet fogott.* A lakásban Singerné a rettenetes kinok és az ijedség miatt *eszméletét veszítette.* A férje és a cselédek kétségbeesetten igyekeztek az égő ruhadarabokat a szerencsétlen asszonyról leszaggatni, de mire sikerült nekik, addig Singerné *ugyszólván szénkévévé* vált. A gyorsan odahívott orvosok már nem tudtak segíteni az asszonyon, aki mialatt a kórházba szállították — *kiszüvedett.*

Singerék egyik cselédje, aki az égő ruhadarabokat akarta asszonyáról letépní, mindkét kezén súlyos égési sebeket szenvedett. Beszállították a kórházba.

Hároméves kereskedelmi szaktanfolyam

nyílik meg Szuboticán

Esti továbbképző iskolát létesít a Lloyd a kereskedelmi alkalmazottak számára.

A suboticei Kereskedők és Gyárosok Egyesületének nagyhorderejű régebbi terve jutott a megvalósulás stádiumába: *a kereskedelmi minisztérium jóváhagyta a Lloyd hároméves kereskedelmi szaktanfolyamának terveit és alapszabályait*, úgy, hogy a tanfolyam már ez év november 1-én megkezdí működését.

A tanfolyamnak az a célja, hogy kereskedelmi képesítést nyújtson a kellőképpen nem iskolázott kereskedelmi és ipari alkalmazottaknak, magánalkalmazottaknak, sőt önálló kereskedőknek és iparosoknak is. A tanfolyam minden évben bizonyítványt ad hallgatóinak, a harmadik osztály elvégzése után pedig végbizonysítványt állít ki számukra.

A tanítás az esti órákban fog történni, hogy ily módon a tanfolyam látogatását az állásban levő alkalmazottak és a nap közben elfoglalt kereskedők és iparosok számára lehetővé tegyék. A tanfolyamra felvesszük minden, négy középiskolát végzett férfit és nőt, akik szerb nyelven beszélnek. Azok számára, akiknek nincs meg a kellő előzetes iskolai képzettségük, vagy nem beszélnek szerbül, *egyéves előkészítő kurzust* létesítenek. Az előkészítő évfolyam sikeres elvégzése után annak hallgatóit felvesszük a hároméves szaktanfolyamra.

A tanfolyamon szerb nyelven tanítani fogják a kereskedelmi levelezést, könyvelést, áruismeretet, földrajzot, közgazdaságtant, kereskedelmi számtant, technológiát, a felsőbb osztályokban a magyar és német levelezést, kereskedelmi és váltójogot, polgári- és közigazgatási és egyéb szaktárgyakat.

A most megnyíló tanfolyamhoz hasonló esti iskolák vannak az országban még Beogradban és Novisadon. A kereskedelmi minisztérium rendelkezése alapján e három intézet közül bármelyiknek hallgatója a másik intézetben is folytathatják megkezdett tanulmányaikat.

Ebben az évben a suboticei Lloyd egyelőre csak az előképzőnek és a tanfolyam első osztályának megnyitását tervezi a legjobb pedagógusok és szakemberek előadása mellett, azonban kellő számú megfelelő előképzéssel bíró hallgató jelentkezése esetén a többi osztályokat is

már az idén megnyitják. A beiratások időpontját a Lloyd rövidesen publikálni fogja.

A tanfolyamot a suboticei Kereskedők és Gyárosok Egyesülete saját költségén tartja fenn és a hallgatóknak csak nagyon mérsékelt havi tandíjat számít.

A nagykövetségi tanács jegyzékét intéz a magyar kormányhoz

Tiltakozik Károlyi Mihály vagyonának elkobzása ellen

A Károlyi Mihály ellen a magyar kormány részéről indított *hazaárulási pörrel* kapcsolatosan az antantkormányok — az emigráció intervenciójára — több ízben figyelmeztették a magyar kormányt, hogy a trianoni szerződés értelmében a világháború s az októberi forradalom idejében tanúsított politikai magatartásáért *senki sem szabad bírói eljárás alá vonni.* A féléves formában közölt figyelmeztetés ellenére Károlyi Mihály ellen a budapesti bíróság tovább folytatta a hazaárulási pört és ítéletet is hozott.

Most — mint Párisból jelentik — a nagykövetségi tanácsa lép közbe, hogy az októberi forradalom vezetője *Károlyi Mihály* ellen folyamatban levő bírói eljárást

megakassza és magyar kormánynak azt a szándékát, hogy a nagy kiterjedésű Károlyi-birtokot elkobozza, a trianoni békeszerződésre való hivatkozással, megakadályozza. A nagykövetségi tanácsa ez ügyben már elkészítette a jegyzékét, amelyet pár napon belül átadnak *Daruváry magyar külügyminiszternek.* A jegyzékben — amelyet Jules Cambon irt alá — a nagykövetségi tanács figyelmezteti a magyar kormányt, hogy a *Károlyi Mihály ellen folytatott vagyonelkobzású eljárás a trianoni békeszerződésbe ütközik,* amelynek értelmében a magyar kormánynak nincs joga felelősségre vonni valakit a világháború és a forradalmak idejében tanúsított politikai magatartása miatt.

A vajdasági radikálisok elégtételt követelnek a megbántott főispánnak

Pletikoszics főispán lemond, ha személye akadályozza a megegyezésnek

A vajdasági radikális képviselők vasárnapi suboticei tanácskozásán olyan színen akarták feltüntetni, mintha annak nem volna politikai jelentősége. Az értekezlet egyes résztvevői vasárnap a sajtó képviselői előtt ki is jelentették, hogy *Janjics Voja* vallásügyi miniszter látogatásáról és Suboticán folytatott tárgyalásairól nem is volt szó a megbeszélésen.

Ezzel ellentétben beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint a *vasárnapi radikálistáji értekezlet úgy a pártra, mint Subotica város közigazgatásának vezetésére nézve nagylátosságú határozatot hozott.* Ugy a kormány kiküldöttei, mint a vajdasági radikális képviselők és főispánok nem baráti látogatás céljából érkeztek Suboticára, hanem — mint előzetesen megírtuk — *Jurics Markó* radikális képviselő felkérésére jöttek el, hogy a *Janjics* miniszter látogatása nyomán keltekezett félreértéseket áthidalják és elégtételt szerezzenek azért a sérelemért, mely a kormány itteni exponensét: *Pletikoszics* András dr. főispánt és magát a radikális párt szervezetét érte, azáltal, hogy *Janjics* miniszter csak *Rajcs* Balázs bunyevác-sokapárti képviselőt látogatta meg és a radikálistáji vezetőivel nem is keresett érintkezést.

A vasárnapi megbeszéléseknek erről a részéről a radikálistáji vezetői nem nyilatkoznak. A *Bácsmegyei Napló* munkatársának alkalma volt beszélni hétfőn a radikálistáji fő vezetőjével, akik *nem voltak hajlandók a kérdésre nyilatkozni, de nem is cáfolták meg értesülésünket,* amely szerint a vasárnapi értekezletnek a *Janjics* miniszter látogatásának következményeiről szóló vitája a következőképpen folyt le:

A suboticei radikálisok részéről támadások érték *Janjics* minisztert és a kormányt azért, hogy a vallásügyi miniszter a párt szerint súlyos tapintatlanságot követett el. A radikálisok rámutattak arra, hogy nemcsak mellőzésük miatt érzik magukat megbántva, hanem *Janjics* miniszter ezzel a lépésével sokat ártott a suboticei radikálistáji presztízszé-

nek is. A párt az utóbbi időben mind több hivatást igyekszik elhódítani a bunyevác-sokac-párttól. A radikálisok szerint azonban a kormány egyik tagjának a bunyevácok mellett tüntető szimpátiája — a radikálisok rováására, ismét *eltávolítja a párttól azokat a bunyevácokat, akik az utóbbi időben már a radikálistájihoz csatlakoztak.*

Különösen sérelmesnek tekintik a radikálisok — amint a vasárnapi értekezleten kifejtették — *Janjics* miniszter eljárását azért, mert *Pletikoszics* András dr. főispán maga is bunyevác és az ő kinevezésével épp a radikálistáji bunyevác-csoportot akarják annak idején jobban magukhoz erősíteni, viszont a kormány itteni exponensét a kormány részéről olyan sérelem érte azáltal, hogy *Janjics* miniszter a főispánt is magárahagyta már a pályaudvaron a hivatalos fogadtatás után és nem az ő társaságában jött be a városba s itt léte alatt sem keresett vele érintkezést.

Mindezek alapján az értekezlet olyan határozatot hozott, hogy a *vajdasági radikális képviselők elégtételt követelnek dr. Pletikoszics* András főispán részére *Janjics Voja* dr. vallásügyi minisztertől. Az elégtételadás formáját a képviselők a kormányra bízzák.

Az értekezlet tehát *Pletikoszics* főispán mellett foglalt állást, azonban *Pletikoszics* András dr. mégis kifejezést adott hajlandóságának, hogy *az esetben, ha a kormány részéről vonakodnának az elégtétel megadni, vagy ha az ő személye egyébként akadályozna a megegyezésnek, úgy levonná a következményeket és lemondana állásáról, mert nem akarja, hogy személye oka legyen a suboticei radikális párt szervezet és a kormány közötti egyenlenségnek, esetleg szakadásnak.*

A vasárnapi radikális értekezletnek ez a határozata, amelyet még titokban tartanak, sőt talán igyekezni fognak cáfolni is. A suboticei radikálistáji pártban most várják, hogy a kormány teljesíteni fogja-e kívánságukat.

A suboticei kereskedők és gyárosok

tanulmányutja Délszerbiába és Szalonikibe

A suboticei Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd) — mint már megírtuk — néhány héttel ezelőtt elhatározta, hogy tagjai számára társas kirándulást rendez Délszerbia jelentősebb városába, valamint Szalonikibe, az ottani kereskedelmi és ipari viszonyok tanulmányozása, valamint gazdasági kapcsolatok, üzleti összeköttetések megteremtése céljából a vajdasági és délszerbiai kereskedők, gyárosok, iparosok között. A terv most már a megvalósulás stádiumába jutott, amennyiben a Lloyd biztosította a tanulmányut résztvevői számára az utazási kedvezményeket és értesítette a megtekintendő városok kereskedelmi és ipari egyesületeit a látogatásról. A tiznapos kirándulásra a résztvevők *október 15. és 20-ika közt indulnak* el Suboticáról. Utközben Nis, Leskovac, Skoplje, Gyevgyelja városokat tekintik meg, majd Szalonikiben három napig időznek, visszajövet pedig Bitoljban és Ohridban szállnak ki. Az említett városok és környékük látványlómak megtekintésénél az ottani kereskedelmi egyesületek vezetői fogják kalauzolni a suboticei kirándulókat.

Szalonikiben az ottani jugoszláv kereskedelmi és iparkamara látja vendégül a suboticeakat, akik az S. H. S. királyság részére biztosított *szalonikiji szabadkikötő-zónát, az ottani jugoszláv kereskedelmi és ipari múzeumot, a tengeri export- és import-intézményeket, valamint a város egyéb érdekességeit* fogják megtekinteni.

A közlekedésügyi minisztérium *negyedáru utazási kedvezményt* biztosított a tanulmányut résztvevőinek. Az utleveleket a suboticei Lloyd titkársága egységesen szerzi meg a jelentkezőknek.

A kirándulásban körülbelül negyvenen vesznek részt. A suboticei Kereskedők és Gyárosok Egyesületének titkársága — az általános érdekre való tekintettel — *más városok kereskedőinek, gyárosainak, iparosainak és egyéb érdeklődőknek részvételét is szívesen látja.* A részvételre már a legközelebbi napokban jelentkezni kell a Lloyd titkárságánál Suboticán, hogy az utlevél és utazási kedvezmény ügyét mielőbb elintézhessék és ez a kérdés ne okozzon késedelmet.

A török csapatok bevonultak Konstantinápolyba

Konstantinápoly ünnepe

Konstantinápolyból jelentik: A török csapatok vasárnap a *lakosság ünneplése* közben bevonultak a városba, amelynek utcáit ez alkalomra földsiszították. A bevonuló csapatokat a város nevében a kormányzó üdvözlölte, aki beszédében hangsúlyozta, hogy *Törökország visszakapta végre azt a várost, amely a török nép tradícióit őrizi és amely a legnagyobb részét kéri Törökország újáépítésének munkájából.*

A felszabadított város polgárai a katonaság bevonulásával egyidejűleg küldött üzenetet menesztett Kemal párti nemzetgyűléshez. *A bebeszélésük helyen Konstantinápolyban és ragaszkodva világszerte is kijelenti, hogy a török nép híve a köztársaság cizmájának.*

Uj pártot alakítottak

a zagrebi demokrata disszidensek
A jugoszlávial Haladó Párt programja

Zagreből jelentik: Vasárnap megalkult Zagrebben az ugynevezett Jugoszlávial Haladó Párt, amely a közélet politikáját hirdeti. A párt alapítói volt demokrata, akik még régebben kiváltak a demokratapártból Prilicsevic intranzigens centralista politikája miatt. Vezetői között ott vannak a múlt évi zagrebi kongresszus összehívójának nagy része, akiknek indítványára Zagrebben horvát akció bizottságot választottak. A párt vezetési dr. Trimažskics, dr. Pavellcs, dr. Petricics, dr. Tomljenovics, Marjanovics Milan, Kuczić Juraj és Gyuneza Rudolf.

A párt főprogramja az ország belső berendezése. A csoport önkormányzatot követel, követeli, hogy az ország polgárai nemzetiségi és vallási különbség nélkül egyenlő állampolgárok legyenek, részükre teljes szabadságot és biztonságot adjanak.

Felfüggesztették

állásától

a novisadi főkapitányhelyettes

Lakásbelső a felfüggesztés közvetlen oka

A belügyminisztérium közigazgatási osztályának távirati rendeletére hatósági felfüggesztették állásától dr. Gnjakics Radivoj novisadi főkapitányhelyettes.

A felfüggesztő rendelet, amit telefon adtak ki, a következőket tartalmazta:

„A belügyminisztérium közigazgatási osztályának főnöke azt az utasítást adta Gnjakics Radivoj novisadi rendőrfőkapitányhelyettesnek, hogy Gyogyevics Sretén volt főkapitányhelyettes butorait, amelyek ennek régi lakásán voltak elhelyezve, néhány napig hagyja meg a lakásban. Gnjakics ennek ellenére ki dobatta a butorokat a lakásból, amelynek egy része megrongálódott és a lakást ennek ellenére sem foglalta el. Minthogy ezzel az eljárással bebizonyította, hogy szándékosan nem akarta fölöttes hatóságainak rendeletét teljesíteni, ezért állásától felfüggesztik és az eljárást megindítják ellene.

A magyar

külgyminiszter

nyilatkozik genfi tárgyalásairól

Milyen megállapodásokat készítettek elő a Nincsicsecel lefolyt tárgyalások?

Budapestről jelentik: Daruváry Géza külgyminiszter hétfőn nyilatkozott a sajtó képviselői előtt genfi tárgyalásainak eredményéről és többek közt a következőket mondotta:

— Genfi tárgyalásainkról kiadott hivatalos kommuniké, valamint Bethlen miniszterelnöknek hazaérkezése utáni nyilatkozatai már kimerítően tájékoztatták a közvéleményt a kölcsön-ügy, valamint a szomszédállamokkal való tárgyalások jelenlegi állásáról. A magam részéről azonban szintén kifejezést akarok adni őszinte megelégedésemnek a fölött, hogy azok a megállapodások, amelyekre Genfben a szomszédállamok képviselőivel jutunk sikerült, határozottan haladást jelentenek a szomszédállamokkal való függő és megoldatlan kérdések rendezésében.

Különösen Benessel vitattuk meg részletesen azokat a kérdéseket, amelyek a két állam között még függőben vannak és megállapodtunk azokban az elvekben, amelyek alapján ezek mindkét fél számára elfogadható módon megoldhatóak. A kölcsön-ügyben megállapodások, amelyek a két állam között még függőben vannak és megállapodtunk azokban az elvekben, amelyek alapján ezek mindkét fél számára elfogadható módon megoldhatóak. A kölcsön-ügyben megállapodások, amelyek a két állam között még függőben vannak és megállapodtunk azokban az elvekben, amelyek alapján ezek mindkét fél számára elfogadható módon megoldhatóak.

téséről, az állampolgárság és illetőség kérdéséről, levéltárak és alapítványok felosztásáról, végül pénzügyi, jogi és más olyan természetű kérdések megoldásáról szólnak, amelyek a korrekt szomszédi viszony kialakulását eddig megnehezítették.

— Hasonlóképpen megállapodásra jutottunk Nincsicse külügyminiszterrel is, aziránt, hogy kereskedelmi tárgyalásokat kezdünk, hogy a két állam között az kereskedelmi szerződést előbb megkötjük. Ugyancsak megállapodtunk a két ország között a biztonságos kérdésben, valamint a biztosító társaságok ügyében, továbbá az állami tisztviselők nyugdíja

Visszavonja a kormány a névvegyelemzési rendeletet?

Benyedalem egy kormányigóret körül

Fájdalmasan jól ismertek azok az eljárások, amelyekkel — miniszteri rendeletre való hivatkozással — a magyar iskolába jelentkező gyerekeket a nevükben volt erószakos magyarizációval a szerb osztályokba utaltak be az iskolaigazgatók. Akit Kovácsnak hívnak, nem járhat magyar iskolába, mert Kovács-Kovács. Akit Szabónak vagy Magyar-nak hívnak, azt sem irták be magyar osztályba, ha anyai nagyanyjuk neve — ics-csel végződött. Ezt a módszert a Bácsmegeyi Napló annak idején névvegyelemzésnek nevezte el s ez az elnevezés az esetek gyakorisága miatt sajnos meggyökereskedhetett a vajdasági magyarság szóhasználatában.

A Német Pártnak a kormánnyal folytatott tárgyalásai során — mint Beogradból jelentik — szóba kerültek a névvegyelemzést kötelező rendelet is. A Német Párt a kormány támogatás fejében azt is kérte a kormánnytól, hogy a névvegyelemzési rendelethez helyezze hatályon kívül. A kormány ezt kötelezően meg is ígerte olyan időre még, hogy a Német Párt tagjai abban a meggyőződésben vannak, hogy azt a közoktatásügyi minisztérium már ki is bocsátotta.

Mintán azonban a névvegyelemzés az elemi iskolákban zavartalan folyik tovább, a Bácsmegeyi Napló munkatársa kérdést intézett Jankovics inspektorhoz, aki a közoktatás-

kérdésben, valamint az utlevél-ügyek tárgyában. Szándékunk ezenkívül a kölcsönös jogsegély ügyében szerződést kötni, amivel kapcsolatban a politikai jogok kiességének ügyét is meg akarjuk vitatni.

— Románia képviselője szintén elfogadta javaslatunkat, hogy a még nem rendezett kérdésekben, nevezetesen a kereskedelmi, pénzügyi és jogsegélyre vonatkozó kérdésekben tárgyalásokat kezdünk. Minderék alapján már intézkedtem, — fejezte be a magyar külügyminiszter nyilatkozatát — hogy a kikötéses tárgyalások előkészületeit sürgősen befejezzék.

ügyi minisztérium népnevelési osztályának főnöke, hogy a névvegyelemzést hatályon kívül helyező rendeletet megküldött-e már a minisztérium a tanügyi hatóságoknak. Az inspektor kijelentette, hogy a minisztérium ilyen rendeletet nem adott ki, lehetséges, hogy a kormány erre vonatkozólag tárgyalt politikussal, az is lehet, hogy ennek a rendeletnek kiadását a kormány magára is vállalta, de a közoktatásügyi miniszter ilyen rendelet kibocsátására rendelkezést nem adott.

Munkatársunk ezután a német képviselőknél érdeklődött a rendelet elmaradásának okai iránt. A német képviselők a legnagyobb meglepetéssel értesültek arról, hogy a kormány határozott kijelentése ellenére még nem bocsátották ki a rendeletet és közölték azt is, hogy annak elmaradása miatt a legsürgősebben felvilágosítást fognak kérni Triunovics közoktatásügyi minisztertől.

A német képviselők szerint egyébként nincsen kizárva az sem, hogy a rendelet már megjelent, csak hogy — mint az a közoktatásügyi minisztériumban többször megtörtént — a rendeletet nem az illetékes ügyosztály adta ki, hanem a miniszter helyettese az ügyosztály megkerülésével közvetlenül juttatta el a helyi tanügyi hatóságokhoz.

A homályos ügyre így csak néhány nap múlva fog teljes világosság derülni.

Poincaré csak a passzív ellenállás teljes megszüntetése után tárgyal Németországgal

Német nagyiparosok akciója a Ruhr-vidéki passzív ellenállás likvidálására

Poincaré miniszterelnök — mint Párisból jelentik — Bonoisban beszédet mondott a ruhr-vidéki eseményekről. Kijelentette, hogy Franciaország megnyerte a csatát; Németország belátta, hogy hiába való minden ellenállás. Foglalkozott Curzon beszédével is, amellyel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy bárki veszi is át Németország sorsának intézését, Franciaország továbbra is igyekszik a jog követelését biztosítani. A jövőtétel ügyében — mondotta — konkrét javaslatokat csak akkor fogad el Franciaország, ha meggyőződik, hogy a megszállt területeken az ellenállás teljesen megszűnt. Csalódnak azok, akik azt remélik, hogy a francia kormány feladta álláspontját. Barátaink közül sokan azt mondják, ne ragaszkodjunk a versaillesi szerződéshez, mert az végrehajthatatlan. Erre én azt válaszolom: miért irták alá, ha tudták, hogy a szerződést nem lehet végrehajtani. Nem hiszem — fejezte be beszédét — hogy az angol miniszterelnök álláspontja áthidalhatatlan a francia kormányéval.

A német nagyiparosok tárgyalnak a megszálló hatóságokkal. A német nagyiparosok — mint Párisból jelentik — szeptember 30-án

tartott tanácskozásukon elhatározták, hogy Stinnes, Fogler igazgatókat, valamint Wohraut állam bányáigazgatót kiküldik, hogy a megszálló hatóságokkal lépjenek érintkezésbe a ruhr-vidéki munka felvétele ügyében. A delegátusok Berlinben a német kormány tudomására hozták a határozatot és egyben közölték, hogy milyen alapon lehetne megegyezést keresni a megszálló hatóságokkal. A német kormány elfogadta a nagyiparosok előterjesztett javaslatát, akik a francia kormányzó engedélyével tárgyalták már a fogházban levő Krupp vezérigazgatóval és Degoutte tábornokkal, akiknek előterjesztették azokat az alapvető elveket, amelyek mellett a munka a Ruhr-vidéken ismét megindulhat. A tanácskozás után a delegátusok visszautaztak Berlinbe, hogy jelentést tegyenek az eredményről a birodalmi kormánynak.

A szász szociáldemokraták és kommunisták egységfrontja Drezdából jelentik: A szociáldemokraták és kommunisták egységfrontja megalakult. A kormányba a kommunisták a közoktatásügyi és közmunkaügyi tárcát kapták meg. A kommunistapárt még nem jelölt ki azokat, akik a megegyezés sze-

ránt a kormányba belépnének

Az angol sajtó beavatkozását sürget

Londonból jelentik: Az angol sajtó foglalkozván Curzon lordnak azzal a beszédével, amelyet a birodalmi értekezleten mondott, megállapítja, hogy a külügyminiszter a legfontosabbban beszámolt az angol politika eredményéről. A sajtó egyértelműen arra az álláspontra helyezkedik, hogy az angol igaza abban Curzonnak, hogy Anglia tovább nem vállalkozhat hasznos közbelépésre az európai béke érdekében, amikor jegyzékét egy francia, mint a belga kormányok elutasították. Utalnak arra, hogy Európának szüksége van Nagybritannia aktív beavatkozására. A Daily News szerint a válságos helyzetben nem szabad cserbenhagyni azokat a tényezőket, akik Európa újjáépítése érdekében szorgoskodnak. A Westminster Gazette szerint a Ruhr-kérdésben Angliának határozott megoldást kell sürgetnie, nem Németország iránti szimpátiából, hanem saját gazdasági nyomorúságának enyhítésére, mert közép-Európa olyan örvény felé halad, amelybe — ha sürgősen nem rendezik az alapvető kérdéseket — Anglia is könnyen belesodródhat.

Észak a Dél ellen

Lipcséből jelentik: A szászországi és német szociáldemokrata-kommunista pártok konferenciáján, amelyen megjelentek a szászországi és thüringiai kormányok miniszterelnökei is, megalakították a közép-német államok szociálista egységes frontját a túlhatalmasodó bajor fascizmus ellen. A két miniszterelnököt emiatt Stresemann kancellár sürgősen Berlinbe hívta.

Vörös családi dráma

Dábján

Leszurta az öccsét, mert védte a feleségét

Osijekről jelentik: Dája községnek vörös szenzációja van. Drpaljevics István vasárnap délután verekezés közben késéssel támadt öccsére, Drpaljevics Sándorra és halálosan megsebesítette. A testvérgyilkosságnak érdekes előzményei vannak.

Drpaljevics István évek óta rossz viszonyban élt feleségével, a szerencsétlen asszonyt, aki sokáig tűrte brutális férje szeszéjeit, számtalanszor megverte kikergette a házból és idegenek előtt is a legsúlyosabb szavakkal illette. A türelmes asszony amikor már nem bírta ki tovább a pokollá vált családi életet, összecsomagolt és eltávozott hazulról egy a községbeli rokonához.

A garázda férj azonban hamarosan elhunna a légnyélettel és javulást ígérve könyörgött az asszonynak, hogy térjen hozzá vissza. De felesége nem hajlott férje szavaira és amikor a zaklatások már tűrhethetnek lettek, összapakolt egy kocsira, hogy elhagyja a községet. Az indultas férj, amikor a szökésről értesült, haragra lobbant és kabátja alá rejtve egy nagy kést, a távolodó kocsit után iramodott.

Először szép szóval próbálta rávenni feleségét a visszatérésre, de amikor az ráparancsolt a kocsira, hogy hajtson tovább, nekítámadt a konyhakéssel és vadul kiáltozott;

— Ha nem leszel az enyém, inkább halj meg! — és belé akarta döfni a halálra rémült asszonyba a kését. Ebben a pillanatban jött arra a férj bátyja aki amikor meglátta, hogy mi történik, bátyjára rohant és lefogta karjait. A kocsit ezalatt tova futott a sikoltozó asszonnyal. A két testvér között az elhagyott után halálos birkozás támadt. A dühöngő férj elgáncsolta öccsét és mikor az elesett, tövig bele szurta a hatalmas kést.

Drpaljevics Sándort súlyos sebével haldokolva szállították az osijek-i kórházba. A gyilkost letartóztatták.

gultban, hogy multság céljára kölcsön adhassák a zongorát.

A poengyilkosságot a közönség hangos puflakításokkal fogadta, ami a tettest nem zavarta abban, hogy tovább is folytassa a merényletet és tovább ne konferáljon. Elkezdett arról mesélni, hogy ő nem fizet utazási-adót, mert sohasem utazik.

— Dehogynem, — kiáltották erre közbe — az előbb is a zsidókra utazott.

Az általános derűtség közepette szomorúan elnémult a poensakter. Arra gondolt, elkéservedve, hogy ha ő mondaná ezt a viccet, akkor senki se nevetne....

d. t.

Sikkasztó csendőrök

Magyar alattvalókat kifosztottak s átadták a határon

Főtárgyalás a suboticali törvényszéken

A Barcs melletti Kis-Dobsza községben nagy-dobszai csendőr-őrs parancsnoka csendőre, Prtylág Milán, Benyák Nikola, Blizanac Steván és Mijanovics András, akik határon szolgáltak voltak kirendelve, 1920. év március hó 25-én, este 10 órakor Szabados József magyar főhadnagyot és Prám Károly magyar honost elfogták, mert engedély nélkül jöttek át a határon. A két embert megmotoszták, 70.000 magyar koronát találtak náluk. A pénzt elvették tőlük és vissza kergették őket a határon. A pénzt pedig öt részre osztották. Mindegyike 14.000 magyar korona jutott. A zsákmányból ugyanis állításuk szerint juttattak Puhala Petár, csendőr-mesternek is, aki a nagy-dobszai csendőr-őrs parancsnoka volt.

Szabados és Prám jelentést tettek az esetről saját hatóságuknál, mire diplomáciai uton tudomására jutott az eset a S. H. S. királyság csendőrfőparancsnokságának, ahonnan egy csendőrszázadosot küldtek ki a nyomozás megejtésére.

A csendőrszázados által vezetett nyomozás során a négy csendőr beismerő vallomást tett. Azzal védekeztek, hogy nekik Puhala Péter, a barcsi csendőr-őrs parancsnoka azt a parancsot adta, hogy a két magyart, akik Dobsánál engedély nélkül jöttek át, dobják vissza a határon, a pénzt, amit náluk találtak, vegyék el tőlük és öt részre osszák el. Puhala őrparancsnok tagadta ezt s kijelentette, hogy nem tudott semmit az esetről és a mikor értesült, jelentést tett róla felettes hatóságánál.

Ebben az ügyben ítélezett hétfőn a suboticali törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa. A tanács tagjai Ilcs Dragomir dr. és Gyorgyevics Jován törvényszéki bírák voltak. A közzéadott Vaszljevics Ljuba dr. államügyész képviselte. A védelmet Piskulics Zvonimir, dr. Ruby Gyula dr. és Dimitrijevic Drago dr. ügyvédek látták el.

A vádlottak padján két polgári ruhás volt csendőr Blizanac Steván és Mijanovics András ült, a harmadik vádlott Puhala Péter csendőri egyenruhában jelent meg. Két vádlott Prtylág Milán és Benyák Mihály időközben megszökött. A vádlottak közül Blizanac és Mijanovics 1921 szeptember 9-től 1922 december 24-ig voltak vizsgálati fogságban. Puhala Péter jelenleg is szolgálatot teljesít.

A bíróság először Blizanac Stevánt hallgatja ki. Elmondja, hogy 1920 március 25-én este 10 óra tájban, a kis-dobszai kocsmában, amely közel van a vasúti állomáshoz, két magyart találtak, a kiket igazolásra szállítottak föl. Miután kitűnt, hogy nem rendelkeznek igazolvánnyal, bevitték a csendőr-őrszobába, ahol megmotoszták őket. Találtak náluk 70.000 korona magyar pénzt. Ezt elosztották öt részre, mert a parancsnoknak, Puhalanak is adtak egy részt. A parancsnok maga utasította őket, hogy így járjanak el.

Mijanovics András vádlott hasonlóan Puhala Péter tagadta, hogy ilyen utasításokat kapott a csendőröknek. A kérdéses utasítás a lakásán tartózkodott. Az egész ügyről csak később jött ki a bíróság

kihallgatva tanúként Puhala Péter feleségét, aki eskü alatt vallotta, hogy a férje a kérdéses időben vele együtt ott-hon tartózkodott a lakásán és azt egész éjjel nem hagyta el.

A bíróság — a perbeszéd után — büntöské mondta ki Blizanac Steván és Mijanovics András volt csendőröket a hivatali sikkasztás büntetőjében és őket

Jóslat Obrenovics Sándor meggyilkolásáról

Petrovics Vukasin volt szerb királyi miniszterelnök emlékirata;

A király a kormány nyomtatékos kivánságára elfogadta ezuttal a lemondást. Közvetlenül az új kormány megalakulása után a király a palotába rendelte a beogradi tisztikart és a hadügyminiszter jelenlétében kijelentette, hogy Masin Draga asszonyt eljegyezte és a legközelebbi napokban megtartja esküvőjét. Azt is hozzátette, hogy minden tiszt tartozik ezt tudomásul venni, s ebbe nemegyhagdní. A tisztiek hallgattak. Senki se szólt egy szót se. Sándor király megnyerte a játékot.

Most már a volt kormánnyal együtt bucsukihallgatásra jelentkeztem a királynál. A kihallgatást azonban Draga asszony befolyására egyre halogatták. Végre augusztus elsején este Nikolajevics udvari marsal egy királyi fogaton érttem jött a villámba, s elhozta bucsukihallgatásra való meghívásomat.

A király nagyon szeretetreméltóan fogadott s kijelentette, hogy csakis engem fogad bucsuzóra, a kormány többi tagját nem s elkezdte volt miniszter társaimat rettenetesen szidni. Ez ellen tiltakoztam ugyan, de a király folytatta beszédét, s megkért, hogy utazzam el hosszabb időre Szerbiából, mert attól tart,

Még egy utolsó megbeszélést tartottam volt miniszter társaimmal, amelyen megállapítottuk, hogy az egész házasságtörv az orosz diplomácia műve, azután elutaztam Beogradból. Augusztus harmadikán meg akartam látogatni Milán királyt a bécsi Imperial-hotelben. Itt megtudtam, hogy Milán a Semmeringen van. Azonnal érintkezésbe léptem vele telefonon, mire a király megígérte, hogy másnap Bécsbe jön, s mindjárt meghívott vacsorára. Milán király teljesen meg volt törve és legalább tíz évvel öregebbnek látszott. Keservesen sirt, s megköszönte nekem mindazt, amit tettem. Nagy felindulással beszélt haláltól és megtévelyedtett fiáról. Nem is utkolta, hogy szívesebben tudná fiát halottnak vagy trónjavesztet száműzöttnek.

Mikor Milánnak híven elmondottam mindent, ami történt, hálásan megcsókolt mindkét orcámon. Mikor valahogyan lecsendesedett, azt tanácsoltam neki, hogy ne izgassa magát túlságosan a fia miatt. Bizza reánk, hogy Sándorral leszámoljunk. Végre másnapra esti nyolcra új találkozásban állapodtunk meg.

Másnap sok mindent megbeszélünk. Milán azt a tervet vetette fel, hogy Szerbiát és Romániát egyesíteni kellene Károly király jogára alatt. Sándort a tróntól megfosztani nagyon könnyű volna. A hadseregben nincs népszerűsége és a nép se szereti.

A házasság

En azt mondtam, hogy ez a terv kivihetetlen. Erős kételyeim vannak, vajjon Károly király hajlandó-e Szerbiával perszonál unióra lépni, de ezenfelül a szerb nép se menne bele, mert külön királyt akar.

— Kit látna legszívesebben a trónon a szerb nép? — kérdezte Milán király.

— Karagyorgyevics Péternek van a legtöbb kilátása a szerb trónra, főképp, ha ő is támogatná.

A beszélgetés végén Milán is beldita, hogy Szerbiának az volna a legjobb, ha a Karagyorgyevicsok kerülnek a trónra.

Másnap újra találkoztunk és ismét Szerbia helyzetéről beszélgettünk. Milán király azt kérdezte többször is, vajjon meddig maradhat Sándor a trónon?

— Megmaradhat vajjon hat hónapig?

— Ötször hat hónapig is — feleltem.

— És azután?...

— Vagy meg fogják gyilkolni, vagy kiűzik az országból.

10—10 havi börtönrre ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitéltöttek vett.

Puhala Pétert felmentette, miután a lefolytatott bizonyítási eljárás során nem merült fel oly bizonyíték, amely bűnségét igazolná.

A Puhalára vonatkozó ítélet jogerős, míg a két elítéltnél az államügyész súlyosbításért jelentett be felebbezést.

— En azt hiszem, — felelte Milán király — ha hat hónapig megtűri a szerb nép a trónon, akkor megmaradhat rajta végig.

Kifejtettem a király előtt, hogy a boszszu sohasem marad el, még ha elhalasztódik is. És hogy Szerbia trónján még nem maradt meg uralkodó, aki Oroszország és Ausztria-Magyarország bizalmát eljásztotta. Már pedig Sándor király már régen elvesztette Ausztria-Magyarország jóindulatát. Egy lakomán az agg Ferenc József császárt nagyon durvan megtámadta és szívtelennek mondta. Sándor király most azt hiszi, hogy legalább a cár bizalma megmaradt neki. Meg van győződve, hogy Miklós kár mint tanu szerepel az esküvőjén és később kihallgatáson fogadja Carskoje-Szelóban. Augusztus kilencedikén azután megkaptam a szerb hivatalos lap, a Szerbska Novina legutolsó számát. Kövér betűkkel jelentette a lap élén:

Öfelségeik: a király és a királyné esküvőjük alkalmából a világ minden részéből nagyszámu szerencsekívánságot kaptak. Öfelségeik parancsára a királyi miniszterelnök mindazoknak szíves köszönetet mond, akik a királyi párt szerencsekívánataikkal felkeresték.

A lap ezután részletesen leírta az esküvői ünnepeket. Az ország minden részéből küldöttségek érkeztek az ünnepre. A király minden küldöttséget külön fogadott és királyi köszönetét fejezte ki a megjelenésért. S még ezeket olvastam a hivatalos lapban:

Ö császári felsége, Miklós orosz császár kegyeskedett mint tanu szerepelni a királyi esküvőjén. Az orosz ügyvivő, Manzurov Pál ur, parancsot kapott, hogy az orosz császárt az esküvőn képviselje.

Ez a jelentés nem volt minden komikum híján. Tehát a királyi esküvőjén volt tanu a cár és nem a királyi pár tanujakép szerepelt.

Szerbia a király házasságát megbotránkodással fogadta. Az ellenszenv enyhítésére a hivatalos sajtó vad támadásokkal fordult a lemondott kormány ellen. Sándor király maga szállította az anyagot ehhez a sajtóhadjárathoz. Azt hirdette a lapokban, hogy a korábbi kormány nem a király házassága miatt mondott le, hanem politikai balsikerei miatt.

Sándor egyébként boldognak látszott, mint királyi férj, s abban a reményben ringatózott, hogy tizennégy évvel idősebb neje csakhamar trónörökösrel ajándékozza meg.

Oroszország elejti Sándor királyt

Augusztus közepe lett és Sándor király még mindig nem kapott meghívást il. Miklós orosz cártól. Ekkor elhatározta, hogy Miskovics tábornokot Pétervárra küldi a fogadást megsürgetni. Augusztus 25-én fogadta a cár Miskovics tábornokot és Krisztics pétervári szerb ügyvivőt kihallgatáson. A cár kijelentette, hogy nagy örömmel fogadta a hírt Sándor király házasságáról. Azt ajánlotta, hogy az új házasság utazzák be Szerbiát, hogy a nép megismerje a királynét. De a pétervári látogatásról nem szólt egy szót sem.

Beogradban lesújtó volt a hatás. Miskovics tábornok tehát eredmény nélkül tért haza. Csak a Szent Anna-rendet hozta magával oroszországi utjáról, — a maga számára. Szerbiában elkezdtek beszélni róla, hogy miért maradt el a meghívás. Ugy beszéltek, hogy az orosz cárné jelentette ki, hogy Masin Dragát, egy hivatalnok leányát és egy mérnök özvegyét nem lehet a cári palotában fogadni.

Szuboticali ügyek

Vizvezeték a város belterületén
A nyugdíjasok drágasági pótléka

A városi tanács legutóbbi ülésén több fontos tárgy szerepelt. Első sorban Szvojdzsics főszámvevő javaslatával foglalkoztak, amely szerint a városi nyugdíjasoknak százötven százalékkal felemlék a drágasági pótlékot. A tanács a javaslatot elfogadta és a legközelebbi közgyűlés elé fogja terjeszteni. A főszámvevői hivatal terve szerint január elsején már a felemlét drágasági pótlékot fogják kiutalni a nyugdíjasoknak.

Utána a városnak vizvezetékekkel való ellátásáról tárgyaltak. A mérnöki hivatal terve szerint a felépítendő vásárcsarnok, valamint a város belterülete kapna vizvezetékét, amit egyuttal a parkok és az uccák locsolására is felhasználnának. A vizvezeték berendezése rendkívül sokba fog kerülni, mert a fővezeték a sándori artézi kutból kapná a szükséges vizet és így körülbelül két és fél kilométernyi csövezetékkel kell lefektetni. Ezzel egyidejűleg a régi koplalóter rendezéséről is tanácskoztak és úgy határoztak, hogy városépítési szempontból a koplaló-terre nyíló Manojlovicséva-uccában a város tulajdonát képező omladozó épületeket lebontatják.

Végül az Alexandrova-uccai háromemeletes iskolaépület átalakításának és rendezésének kérdésével foglalkoztak. Az épületben székelő katonai parancsnokság ugyanis az épületet ismét visszaadja régi rendeltetésének és az átalakítási munkálatok befejezése után a polgári iskolát fogják benne elhelyezni. Az átalakítási és rendezési munkálatok körülbelül hatvan ezer dinárba fognak kerülni.

HIREK

• • •

— A radikálpárt ülése. Beogradból jelentik: A radikálpárt hétfőn este klubülést tartott, amelyen Pasics miniszterelnök is megjelent, a kormány több tagjával. Az ülésen éles támadások hangzottak el a párt belső ellenzéke részéről aktív és volt miniszterek ellen. A támadó képviselők vezetője Rankovics képviselőházi alelnök volt. Az ülést azonban szigorúan bizalmasnak nyilvánították és így lefolyásáról az estj órákban még semmi részlet sem szivárgott ki. Értesülésünk szerint a pártnak kemény harca volt a belső ellenzékkel.

— A csehszlovák kereskedelemügyi miniszter Beogradban. Beogradból jelentik: Hétfő délelőtt Novák csehszlovák kereskedelemügyi miniszter Beogradba érkezett. A kereskedelemügyi miniszter kedden Novisadra fog utazni, ahol már folynak előkészületek a fogadtatására.

— A demokratapárt nagygyűlése Becksereken. Beckserekről jelentik: A demokratapárt hétfőn délelőtt kerületi nagygyűlést tartott Becksereken. A gyűlésen Setyerov Szlávko is részt vett. Elhatározták, hogy a felső Bánátban reorganizálni fogják a pártot és a jövőben hathatósabb eszközökkel szervezkednek. Az ülésen Setyerovon kívül felszólaltak még Mojac Milivoj dr., Domics Ljubomir, Setyerov Vlada dr. és Jovanovics Aca.

— Az olaszokkal való tárgyalások előkészítése. Beogradból jelentik: Sumonte beogradi olasz ügyvivő hétfőn meglátogatta Nescics Ljuba külügyminiszterhelyettest, akivel az olaszokkal legközelebb kezdődő tárgyalésekről tanácskoztak.

— Levették a portugál forradalmat. Madridból jelentik: A portugál forradalmat levették. A vezérek elmenekültek az országból.

— **A budapesti jugoszláv követ Beogradban.** Beogradból jelentik: *Milojevic* budapesti jugoszláv követ hétfőn megérkezett Beogradba, ahol azonnal fölkereste *Nincsić* külügyminisztert, akinek jelentést tett a budapesti követség ügyeiről. Ezután *Milojevic* követ új instrukciókat kapott a Magyarországon szabadságjogaiktól megfosztott jugoszláv állampolgárok és a magyar kölcsön ügyében tanúsítandó további magatartására nézve. *Milojevic* követ még hétfőn este visszautazott Budapestre.

— **A bunyevác-sokac párt kongresszusa.** A bunyevác-sokac párt sombori kongresszusáról elterjedt hírekkel kapcsolatban a sombori bunyevác-sokac párt annak a közlését kéri, hogy ilyen kongresszus tervéről eddig semmi tudomásuk sincs.

— **Sztrájkolnak az osijekai munkásbiztosító pénztár orvosai.** Osijekről jelentik: Az osijekai kerületi munkásbiztosító igazgatója, *Klem* betegségi okokból hosszabb szabadságot akart igénybe venni és e célból az egyik munkásbiztosító orvos bizonyítványait csatolta a kérvényéhez. *Klass*, a munkásbiztosító elnöke azonban nem tartotta elégségesnek ezt az orvosi bizonyítványt és azt kívánta, hogy *Klem* egy nem pénztári orvos által vizsgálta meg magát. A munkásbiztosító orvosi kara sértőnek találta az elnök eme intézkedését, mellyel bizalmatlanságát nyilvánította meg velük szemben és egyöntetűen elhatározták, hogy mindaddig, míg kellő elégtételt nem kapnak, nem teljesítik orvosi kötelességeiket.

— **Budapesten felemelték a kenyérárát.** Budapestről jelentik: A kenyérárakat hétfőn átlag öt százalékkal ismét emelték.

— **Elítélt német kém.** Berlinből jelentik: A lipcei birodalmi törvényszék *Kovalszky* Alias *Berger* volt német védőségi tisztet kémkedés miatt öt évi fogságra ítélte. Büntársai három-nyolc évig tartó fegyház-büntetést kaptak.

— **A rövidzárlat katasztrófát idézett elő egy zsinagógában.** Kievből jelentik: Rettenes katasztrófa színhelye volt egy kiewi zsinagóga. A templom világítása rövidzárlat következtében hirtelen kialudt és a sötétségben beállott pánikban olyan fejvesztett tolokodás támadt, hogy a bentlevők közül *hetvenen meghaltak és százan megsebesültek.*

— **Becskerek város a postahivataliért.** Becskerekről jelentik: A novisadi postaigazgatóság rendeletet adott ki, amelyben a becskereki 2. számú postahivatalt megszüntette. A postahivatal működését azért szüntették be, mert forgalma oly kicsi volt, hogy csak ráfizetések árán sikerült fentartani. Becskerek város tanácsa elhatározta, hogy hajlandó lesz áldozatot hozni annak érdekében, hogy a postahivatalt továbbra is fentartsák és hajlandó lesz hozzájárulni a postahivatal költségvetéséhez.

— **A becskereki törvényszék öt dínnára ítélte egy görög-keleti lojkész.** Becskerekről jelentik: *Sirity* József surjani görögkeleti lelkész állott hétfőn a becskereki törvényszék előtt azzal vádolva, hogy a múlt évben megeskett egy párt, anélkül, hogy azok előzőleg polgári házasságot kötöttek volna. A vádlott kijelentette, hogy szerbiai illetőségű, ott erre nincs törvény és ő jóhiszeműen járt el. A bíróság *öt dínnar pénzbüntetésre ítélte*, de az ítélet végrehajtását 3 évre felfüggesztette.

— **A subotical francia klub közgyűlése.** A subotical francia klub október hó 11-én, csütörtökön délután tartja évi közgyűlést félhat órai kezdettel a főgimnázium II. emeletén levő klubhelyiségében. A közgyűlés legfontosabb tárgya az új vezetőség választása. A klub vezetősége felkéri a klub valamennyi tagját, hogy a közgyűlésen teljes számmal jelenjenek meg.

— **Pánik hatvan halottal és száz sebesüléssel.** Rigából jelentik: A kiewi nagy zsinagógában a világosság hirtelen kialudt. A templom közönsége, azt látván, hogy merénylet készül, pánikszzerűn menekülni próbált. A nagy tolongásban hatvanan meghaltak és százan megsebesültek.

— **Fojtógázzal ölték meg a lázadó rabokat.** Newyorkból jelentik: Amerikai módon törték le *Eddyville* városában néhány rab lázadását. Ugyanis három zendülő rab elbarikádozta magát a fogház étkezdéjében és mivel más-ként nem tudták őket megfélemezni, fojtógázt bocsátottak be az elzárt helyiségbe. A három zendülőt a gyilkosgáz megölte.

— **A topolnai képviselőtestület házi afförje.** Megirtuk, hogy *Nenadovic* Dusan topolnai polgár, az ottani radikális-párt volt elnöke, feljelentést tett a belügyminiszteriumhoz azzal vádolva az ugyanannal kinevezett topolnai képviselőtestület szerb tagjait, hogy nem elég szerbek; a magyarokat, hogy nem elég megbízhatók. A nagyon áttetsző indokból készült feljelentést, mint a topolnai „Zászló” című lap jelenti, a miniszter elutasította. A megvádolt topolnai képviselők most bírói uton keresnek elégtételt.

— **Dr. Singer Bernát és Kutna főrabibik síremléke.** Szombaton, e hó 14-én délelőtt tíz órakor avatják fel a subotical zsidótemetőben néhai dr. Singer Bernát és Kutna Mór főrabibik síremlékét. A délelőtt tíz órakor kezdődő kegyeletos ünnepségre dr. Klein Adolf hitközségi elnök meghívta a subotical zsidó hitközség tagjait.

— **Erőszakkal zátonyra juttattak egy olasz gőzöst.** Velencéből jelentik: Korfu közelében az *Andito* gőzös, amely Velencéből 5 millió líra értékű rakománnyal indult el, hajótörést szenvedett. A hajót a Keleti Lloyd társaságnál biztosították, a vizsgálat megállapította, hogy a hajótörést szánt szándékkal idézték elő. A hajó parancsnokát letartóztatták.

— **Habsburg József fiának eljegyzése.** Budapestről jelentik: *József Ferenc* főherceg, *József* főherceg idősebb fia, eljegyezte *Anna* szász királyi hercegnőt, *Frigyes* Agost volt szász király lányát.

— **Az európai helyzet alkalmas a kommunizmus megvalósítására Nyugateurópában.** Rigából jelentik: A kommunista internacionálé vezetői határozatot fogadtak el, amelyből világosan kitűnik, hogy a jelenlegi európai helyzetet különösen alkalmasnak tartják a kongresszus napirendjére kitért célok elérésére, vagyis a kommunizmus megvalósulására Nyugateurópában. Az internacionálé ügynökei utasítást kaptak arra, hogy a legelőkelőbb működést fejtse ki.

— **„Unversal” művészi ruha és fehérnemű szabás- és varrósiskola** október 15-én az Aleksandrova utca 13. szám alatt új tanfolyamot nyit. Az egyetlen utazó varrósiskola az országban, amely eddig 117 tanfolyamot rendezett, amelyről elismerő oklevelek tanuskodnak. Legjobb alkalom hölgyeknek. Tanulókat felvesz 15—50 év között, szavatol, hogy a tanfolyamon a növendékek a legelegánsabb ruha- és fehérnemű szabást és varrást a legújabb divatlapok alapján megtanulják. Senki se mulassza el ezt a kedvező alkalmat.

— **Szent György Film valóságos áldás** a házban minden megbetegedésnél. Fogfájásnál egy csőp egy kockacukorra, a fájásnál azonnal megszünteti; gyomorgörösköknél egy kávéskanállal csodálatos hatása. Küldjön be levélben ajánlva 20 dinárt és bérmentve kap egy próba-üveget. *Egy házban sem szabad hiányozni.* Készíti a Zeta Rt. Sombor.

— **Foto-szalón.** Vig. Subotica (Nádor-kávéház fölött) készít fényképeket a legmodernebb és legművészebb kivitelben.

— **Mozi szenzáció.** Ma az egész világon kétségtelenül a legtöbbet emlegetett moziszínész a 6 éves csodagyerek *Jackie Coogan*, rejtély! Az a színjátszó képesség, az aa készség, amellyel ez a fiú rendelkezik — valóban csodaszámba megy. A kis Jackie minden egyes filmje csodálatosain bájos, kedves és természetis. És épen ez a titka a kis Coogan-nak. *Természetis!* Nincs a játékában mesterkétség, nincs benne külsőhatásokra vadászó erőltetés, Jackie minden filmjén olyannyira természetesen mozog, nevet, beszél vagy sir, mintha nem is milliók és milliók számára játszana a főszerepét, hanem kis pajtásai között a gyermek szobában, vagy a játszótéren haneutkodna. Szinte megdöbbentő az a siker, amelyet Jackie Coogan aratott. Amerikában ismertebb a neve, mint akár *Wilsonné*. Európában pedig többet emlegetik mint *Poincaré*-t. Ennek szinte betegesnek mondható *Jackie Coogan* „szláknak” tulajdonítható az, hogy ez év elején egyedül csak New-Yorkban három hónapon keresztül 150 mozi kizárólag csak *Jack Coogan* filmet játszott. A világ legjobban fizetett moziszínésze *Charlie Chaplin*, aki egy millió dollárt kap éventé, nyomab utána következik a kis Jackie, aki legújabb szerződése szerint kétszázötvenezer dollárt kap egy évre és ezidő alatt 6 film főszerepét kell eljátszania. Sajnos mi Jugoszláviában minden világszenzációt kissé megkésve kapunk. A legelső Jackie Coogan filmben is csak most lesz alkalmunk gyönyörködni, ugyanis értesülésünk szerint „A papa kedvence” című vídám filmet a *Korzó-mozi* e hó 11-étől kezdve mutatja be.

— **Értesítés.** Van szerencsénk a t. c. tudomására hozni, hogy Somborban, a *Staparski* put mellett fekvő 19 új ház építését befejeztük és ezek közül néhány még oladatlan és előnyös áron megvehető. —

KÖZGAZDASÁG

Tranzito cseh áru nem jöhet Bécsen keresztül

— **Novisadról jelentik:** A vajdasági kereskedőket egy, a napokban kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendelettel, újabb sérelem érte. A vámhivatalok ugyanis eddig a Bécsben feladott csehszlovák árukat, amelyek tranzító jelzéssel voltak ellátva, nem vámolta meg, hanem minden vámfizetés nélkül kiadta a címzetteknek. A vámhivatalnak ez az eljárása azon alapult, hogy Bécsben hatalmas tranzító raktárak vannak, ahonnan a jugoszláviai, főleg a vajdasági kereskedők csehszlovák árujukat beszerezték. Ezekre az árukra a bécsi osztrák-csehszlovák kereskedelmi iparkamara tranzító igazolványt adott, amelynek felmutatása ellenében a vámhivatalok váméltetés nélkül kiadták az árut.

— **Csehszlovákia most meg akarja akadályozni,** hogy Bécsen át irányuljon a forgalom és azt akarja elérni, hogy közvetlen Csehszlovákiából, Pozsonyon keresztül bonyolódjon le a cseh áruforgalom. Ennek alapján az eddig szokásos tranzító igazolványokat az osztrák-csehszlovák kamara nem állíthat ki és így a jugoszláv vámhivatalok sem fogadják el többé a Bécsből érkező tranzító árut.

— **Ez az újabb rendelkezés azt jelenti,** hogy ezentul a vajdasági kereskedők csak Csehszlovákiából hozhatnak árut, ami újabb drágaságot idéz elő.

TŐZSDE

— **Novisadi terménytőzsde, október 8-án.** Irányzat változatlan, forgalom összesen 43 vagon. Buza 352 dinár. Tengeri 255 dinár, félkasszával 262,50 dinár, januári szállításra 215 dinár, márciusi 262,50 dinár, június—április félkasszával 250 dinár.

— **Beograd, október 8. Zárlat:** Berlin 0.31—0.29, Newyork 87.45, London 400.75, Páris 5.20—5.18, Milano 3.9450, Prága 2.58—2.57, Budapest 0.50—0.45, Bukarest 41.50—41.26, Szófia 82—80, Amsterdam 34.80, Bécs 0.1225, Genf 15.7250—15.7220, Brüsszel 4.50—4.40.

— **Zagreb, október 8. Zárlat:** Berlin 0.25—0.15, Newyork 87, London 399, Páris 5.25—5.15, Milano 3.9550, Prága 2.60, Budapest 0.47—0.43, Genf 15.67—15.80, Bukarest 42—40, Szófia 87, Varsó 0.003, Bécs 0.1230.

— **Zürich, október 8. Zárlat:** Berlin 0.000000750 (0.000000850), Newyork 559 (559), London 25.40 (25.47), Páris 33.60 (33), Milano 25.43 (25.20), Prága 16.50 (16.50), Budapest 0.03 (0.03), Beograd 6.45 (6.45), Bukarest 2.57 (2.5750), Szófia 5.45 (5.45), Varsó 0.007 (0.007), Bécs 0.0078 (0.0078).

— **Budapest, október 8. A devizaközpont hivatalos árfolyamai:** Beograd—Dinár 223—237, Páris 1250, Frank 1165—1231, Prága—Szokol 573—617.

— **Értéktőzsde.** Az irányzat hétfőn szilárdabb lett. A papírok nagyrésztben behozták az árfolyamvesztésüket. Több volt a vevő, mint az eladó. A forgalom élénk és nagyarányú volt. Árfolyamok (ezer koronában): Magyar Hitel 717, Osztrák Hitel 143, Salgó 595, Rima 148, Délivasut Földhitelbank 350, Viktória 390, Kereskedelmi Hitel 28, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1220, Beocsini 1050, Urikányi 1350, Lipták 38, Schlick 125, Brassói 420, Zabolai 154, Baróti 20, Cukoripar 3600, Klotild 120, Temesi szesz 90, Hungária Mútrágya 255, Olasz Bank 47.

SPORT

— **A svábhgyi autóverseny.** Budapestben harmincezer főnyi közönség előtt rendezték meg a svábhgyi autóversenyt, amelyen nagyszerű eredményeket értek el. A verseny főnöke *Rutzler*, aki Steyer-kocsijával több pályarekordot ért el. Résztelők eredmény: *Motorkerékpárverseny:* 1. Diezl Lipót (Zenith-gép). *Túraautóverseny:* 1. *Rutzler Hermann* (Steyer-gép).

— **Külföldi futballeredmények.** Bécs: *Simering—Rapid* 4:2 (2:1). Nagy meglepetés. A bajnokcsapat feltűnően rosszul játszott. *Amateur-Wacker* 1:0 (0:0) *W. S. C.*—*Herttha* 3:0. *Admira—Ostmark* 6:2 (1:1). *Hakoah—Slovan* 2:2 (1:0). *Wienne—W. A. T.* 2:2 (1:1). *Prága:* *D. F. C.*—*Brünni Makkabea* 2:2 (0:2). A *Makkabea* góljait *Heizer* és *Weisz* lőtték. *Brünn:* *Moravska Slavia—Viktoria Ziskov* 0:0.

— **A pécsi válogatott mérkőzés.** A budapesti II. oszt. válogatott csapata vasárnap Pécs reprezentatív együttesével játszott. A mérkőzést erős küzdelem után a szerencsésebb budapesti csapat nyerte meg 1:0 (0:0) arányban. A pécsi együttes kitűnően tartotta magát és időnkint kemény munkát adott a budapesti csapatnak, amely közel sem nyújtott annyit, mint vártak tőle. A pécsi csapatban *Dóra (BTC)* volt a legjobb.

— **Hoff világrekordot futott 500 méteren.** A norvégek nagy hírű rudugója vasárnap Berlinben állt starthoz. Az 500 méteren győztesen végzett 1 p. 05 mp.-el új világrekordot állított fel. A régi rekordot *Sundin* néven svéd tartotta 1 p. 05.5 mp.-l. A rudugó *Hoff* 3.95 méterrel nyerte Hoff.

„MARIOLA” arckrém a legjobb arcápoló.

NYILTTÉR.

Hirdetmény.

A „Baranyavörösmári Kölcsonös Segélyző Egy-
let m. sz.“ (Uzajamno Podupirajuće Društvo kao
Zadruga u Zmajovcu, Baranja) igazgatósága ezen-
nel közhírré teszi, hogy az említett szövetkezet
f. évi augusztus hó 29-én Zmajevacon a kereske-
delmi törvény és az alapszabályok rendelkezése-
inek betartásával megtartott közgyűlésén elhatá-
rozta a szövetkezet feloszlását és a négy tagból
álló felszámoló bizottságot megválasztotta.

Ennélfogva az igazgatóság a kereskedelmi tör-
vény 249. §-a értelmében a fentnevezett szövet-
kezet hitelezőit felhívja, hogy a szövetkezettel szem-
ben fennálló követeléseiket jelen hirdetmény köz-
zétételétől számított 8 hónap alatt érvényesítsék,
mert a szövetkezet fennmaradó vagyona ezen ha-
táridő eltelte után a szövetkezeti tagok között a
kereskedelmi törvény és alapszabályok értelmében
felfog osztatni.

Zmajevac, 1923. évi augusztus hó 29-én.

7672

Az Igazgatóság.

Pero Kolić — Komolac

(Dubrovnik mellett) cég palackborai:

EPIDaurus
PERLA DUBROVAČKA
KABINET-RIZLING
DALMATINSKI BORDEAUX

Kaphatók a subotikai raktárból:

Lepedat & Jovanović

cégnél Subotica 7667
Kizárólagos képviselők a Vojvodina területére

Palma

Ne az olcsó árra,
hanem a minőségre

figyeljen, ha gummisarkot vásárol!

Kérje cipészétől kifejezetten a valódi
Palma kacsuk sarkot és kacsuk talpat!

Új boroshordók

25—700 literesek, elsőrendű kidolgo-
zás, minden mennyiségben, azonnali
szállításra, hi-ként 176 dinártól
kezdve

lagerhordók

20—50 hl-esek, ajtóval és patenzárral,
hi-ként 236 dinártól kezdve ab gyár
kaphatók.

Zagrebi Hordógyár R. T.
képviselője:
Vladislav Zubković, Sombor
Telefon 234 és 249

ELADÓ

**EGÉSZEN ÚJ
HENGERTALOM**

összes épületekkel, nagyon jutányos áron.
A malom Szlavóntában forgalmas helyen
van. Kérdezősködések: „MALOM“
jellege alatt J. Janić az Interreklam d. d.
képviselőjéhez Osijek l., Kapucinska ul.
8. intézendők.

4664

BALKANSKA ZADRUGA A. G.
BEOGRAD, VASINA UL. 13.

TELEFON 27—46.

keres megbízható S.H.S. állampolgárokat
a bécsi, prágai és berlini piacokra,
akik az illető ország kereskedelmi viszonyait jól ismerik és akik a cég behozatali és kiviteli tüzletét lebonyolítandák.
Ovadék vagy jótállás szükséges.

**Maráczy Ferenc
hirdetési irodája
Novi Vrbas**

Előállalok mindennemű föld, ház és
ingó dolgok eladását és vételének
közvetítését. Utlevélek vizumoztatását.
Házasság közvetítését. Minden meglevő
fordításokat. Bácsmegyei Napló és a
beogradi lapokba hirdetések felvételét.

FŐGÉPÉSZ

aki nagyobb, Lanz-féle félstabil gőzgépek ke-
zelésében járatos, exploziós gépek javításá-
hoz, esztorgályozás és hengerrovátká-
láshoz továbbá autogénforrasztáshoz
ért, azonnal felvétetik. Ajánlatokat
bizonyítványm selatoikkal fel-
szerelve és a fizetési igények feltüntetésével
„FŐGÉPÉSZ“ jellege alatt továbbit a
Hirdetőhivatal.

7665

„NATIONAL“ CASSA

legújabb szisztém, teljesen jó állapotban igen
olcsó áron eladó. Zenta Béla vaskereskedő
Senta, Telefonszám: 76. 7583

GYERMEKEK ÖRÖME!

A KITŰNŐ **DEL-KA** GYERMEK-CIPŐK
ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN
LESZÁLLÍTOTT
ÁRBAN KAPHATÓK
JOSIP HEISLER
CIPŐÁRUHÁZÁBAN
SUBOTICA, ALEKSANDROVA UL. 5.

Gesztenye és dió

állandóan minden mennyiségben kapható
Engel és Durákovics
SOMBOR
Mall Crkveni ul.

KORZO 11. BIOSKOP
CSÜTÖRTÖK

Jackie Coogan

7093

30—40 HP GŐZGÉP

keresetik megvételre kazánnal vagy
anélkül.
Ajánlatok BOHN téglagyár címére
Dzombolj (Bánát) intézendők.

S. VUKIČEVIĆ i DRUG
VASKERESKEDÉS SOMBOR

TELEFON 73.

MELEGEN SAJTOLT ANYACSAVAROK

2 3 4 5 számban
Ajánlják dusan felszerelt vasáruraktárukat

Eladó

Vrác közelében vasútállomástól két
km-nyire egy 493 kataszt. holdas
mintagazdaság
fundus-instruktussal holdanként 15000
dinárért kedvező fizetési feltételekkel.
Nagy épületek, kastély, nagy élőállomá-
ny, összes gazdasági felszerelések,
500 m/m gabonával stb. stb.
Közlebbi felvilágosítást ad:
Hacker Károly és Fia Pančevo.

Rum és Likör

essenciák (Schimmel, Feintl és Pick
gyártmányok) legolcsóbban
Landauer (Lackner) drogéria
Subotica 7310

TÜZIFA

I-a bűtörvény és tölgyvel levert bükk-
hasas fát vaggontételben és méterben
olcsó napi árak mellett prompt szállít a
UNI BANK R. T.
Városlátlya Svinban, (Bánát.)

okt. 8-tól
hétfőtől-
okt. 10-ig
szombatig

Lifka

Nagy kacagó orsi

Fattynak nem akad párja

Egy kövér szaffi vig története 6 fölvonásban.
Főszerepben: Mable Jullienne Scott és Fatty Arbuckle.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétmódszeres számát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Álláslehetőségek az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Konyhamészáros, aki disz-
novágáshoz is ért, azon-
nali belépésre kerestetik.
Hotel Sloboda, Sombor. 7597

Használt motorkerékpár
heretetik megvételre. 2-6
lőerőig. Sterz Jakab Džom-
bolj. 7669

Kőszőrűkövek valódi Rojcsi
természetes kövek külö-
böző álméretben és vas-
tagsághoz olcsón kaphatók
Živko Cokov Vel.-Kikinda.

Héztelek eladó Ferrummal
szemben, raktárnak vagy
korszámnak nagyon alkal-
mas. Cím a kiadóban. 7686

Téglagyár, jó forgalmu 5 1/2
lanc földdel, 28 kamrás kör-
remencével szabadkőztől
eladó. Gutwein, Bačko-
Petrovo selo. 7600

Borosbordák, kádak vastag-
tájak, jókarban olcsóért
kaphatók. Eövebbel Földes-
ruhrűzet. 7657

Leipzig és Weni mesze-
gődfőnökök megérkeztek.
Porcellán, majlika, bronz,
elefantcsont, eredeti olaj-
festmények a legjobb al-
kalmi ajándékok. Legol-
csóbban beszerezhetők Ba-
rto Lina cegnél Subotica.
A kiadó kiállítás. 7693

Jegygyűrűk

és nyakláncok
ajándékok a legolcsóbban
kaphatók

Á D Á M

ékszerésznél Subotica
Rudics uca 6.
Tört aranyot a legtöbbet
fizetek.

Eladó 1 drb 3-as számu
Bunge síkszita 5 kerettel,
1 drb Miski-féle dupla
daratiztógép, 1 drb La-
kos- és Székely-féle auto-
générgeszítő készülék két
forrasztópisztollyal és fej-
lesztővel. Csak személye-
sen tárgyalok. Takács
György főgépész, Stara-
Kanjiza. 7627

Úgyes szabászt, elsőrangu
szakembert keresek azon-
nali belépésre. Ajánlatok
fényképpel és fizetési
irány megjelölésével kül-
dendők Frank Lajos cég-
hez, Vel.-Bečkerek. 7584

Bükk-

Gyertyán- Tuzifa, Dorong Ágfa

legelőnyösebben be-
szerezhető

Barilo Gergelyov i Sin Sombor

Telef. 125. Alapítva 1821

Egy jó házból való fiu
tanoncnak felvétetik. Lu-
lics Péter, hentes. 7511

Deutsche Lehrlinge mit
guten Gehalt werden auf-
genommen Vergolder und
Kunstanstalt Subotica, Be-
ne Sudarevičeva uca 34.
7448

VÉTEL-ELADÁS

ZÁLOGINTÉZET

becsülte ékszerekre disz-
krétan kölcsönt közvetít.
Vesz és elad ékszereket,
brilliansokat. Tört arany-
ért legtöbbet fizet. Pátkay,
Ivan Antunovic uca 4.,
Novák-palota, vasútnál.

Nyersolajciszterna, 65 hl-
res, eladó. Butor János és
Tsa, Crnobrd. 7492

Törmelék, nickelt, rezet,
aluminiumot és rétegitmet
legmagasabb áron vesz
Martinovic D. D., Kula.

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

Csárkepiac, (kisközi) Telefon 551.

Fával égetett elsőrendű olcsó építőmész, bere-
mendi kőből égetett darabosmész, beođini port-
land cement, száraz vellázott faszén, vagon-
télben és kicsinyben 7003

FASZÉN CSOMAGOLVA IS KAPHATÓ!

Korzó

okt. 8-tól
hétfőtől-
okt. 10-ig
szombatig

KISÉRT A MULT

(Miss Labó tika) Dráma 7 fölvonásban.
Főszerepben: Priscilla Dean.

Zongora, rövid, fekete,
kezdőnek, halandónak, har-
mincöt ezer koronáért el-
adó. Paje Kujundžića uca
4, emelet 3, Uri-kaszinóval
szemben.

Ötös kabátkötőgépet, jó-
karban lévő, vennék. —
Ajánlatokat ármegjelölés-
sel Csomortányi Jánosné
Bajmok címre kérek. 7515

Gyógyszertár nagy forga-
lommal, magyar, német
lakosú községben, házzal
eladó. Cím a kiadóban.
7596

Tuzifa hasámban és aprí-
va, házhoz szállítva, leg-
jutányosabban beszerez-
hető Makso Schlanger
Szent-György templommal
szemben, Skotus Viator
uca 82. 7554

Zongorák, új, modern vagy
átjártott, keresztúrosok,
részletfizetésre is kapha-
tók nagy választékban, ol-
csóbban, mint bárhol. Kain
hangszerüzletében Suboti-
ca, városház épületében.

Gyapjuszövetek és valódi
linoleum-szőnyegek leg-
mérsékeltébe árban kapha-
tók Strasserdnl Suboti-
ca, a tanítóképzővel szem-
ben, Vilsonova uca 46.

KÜLÖNFÉLE

Magyar József rokkant ka-
tona szeptember 7-én este
a suboticiai vasútállomáson
elvesztette erzenyvet, a
melyben 142 dinár és ösz-
szes katonai és rokkant
igazolványa, továbbá haj-
bizonyítványai és arképes
igazolványa volt. A rok-
kant katonát most család-
jával együtt éhazik, mert az
igazolványok nékül sem
segélyt, sem állást nem
kaphat. Kéri a becsületes
megtalálót, hogy az er-
zenyben levő iratokat
küldje vissza címére: Ma-
gyar József Bečkerek, VI,
uszáry, Bečkerek. 7652

Különbéjárati, irodának
alkalmas szoba, kiadó.
Vojvodina uca 10. 7652

Keresek lehetőleg azon-
nára egy cinos különbé-
járati burorozott szobát.
Cimeket boritekban „Tiszt-
vis-15” jellegre kerok a
kiadóhivatalba. 7660

Város központján butoro-
zott szoba kiadó Frank
Miksa, Vuković uca 10.
7639

Fiatallombor részére Subo-
tica tisztá butorozott szo-
bát keresek. A ajánlatokat
kérek Dr. Löbl Nándor
Sentá címre. 7685

Üzlethelyiség Subotica leg-
forgalmasabb helyén, plac-
táción, bármilyen üzlethez
alkalmas, elkölözés miatt
rögtön átadó. Cím a ki-
adóban. 7692

Angoracica, hosszú se-
lyemszőrű, elveszett. —
Megtaláló vagy nyomra-
vezető nagy jutalomban
részesül. Wilhelm könyv-
kereskedésben.

Török- és szalmazótén-
gelyeket gyorsan, olcsón,
felelősség mellett készít
Kozma Imre gépműhely.
Csantavir; ugyanott 17
mm vastag acél drótkötél
eladó, 420 méter hosszú.
7518

Elvesztett Topolától Subo-
ticaig szeptember 30-án,
egy pénztárca, Kincses
György névre szóló fény-
képes- és iparigazolvány-
nyal. Megtaláló adja le a
kiadóba. 7612

Tankönyvek az összes
tanintézetek és magán-
tanulók részére, valamint
előírás szerinti füzetek,
író- és rajzszerek legalkal-
masabban Heumann Mor-
könyv- és zeneműkereske-
désében Subotica, Főter.

Két-háromszobás lakást
mellékhelyiségekkel azon-
nali beköltözésre keresek.
Kivánatra butort is átve-
szek. Cím a kiadóban.

Szenved hajhullásban?
Fejkorpában? vagy fej-
viszketegségben? Tegye
kísérletet a »Nyirfaháiviz-
zel« (Birkenwasser) s ön
is megelégedett lesz. Kapha-
tó Illés-gyógyszertárban,
a főpostával szemben.
7141

Szódavíz a legkisebb
mennyiségben gyári áron
szállít házhoz bárkinél
»Johanna« szikvizgyár Su-
botica. Telefon 532. 6170

Kissingeni soványító-
tablettá ártalmatlan, orvo-
silag sokszorosan elismert
legjobb szer. Kövérség és
elzsirosodásnál használata
csodás. Ismét kapható a
Hercd-drogériában Suboti-
ca, Aleksandrova uca 1.
Postán rendeléseket után-
vétellel azonnal elutazunk.

LEVELEZÉS

Nősülne, esetleg benősülne
képzett uriember, izr. ke-
reskedő családba. Részle-
tes leveleket csak hozzá-
tartozóktól »Simpatia 33«
jellegre a kiadóba kér.
7487

FOGLALKOZÁS

Papucsszövedést állandó
munkára magas fizetéssel
fejeves Árpád Grünfelder
V. kr. Cetincka n. 6, 7691

Szakképzett kertész azon-
nali belépésre állást ke-
res. »Publia« hirdető iroda
Subotica. 7676

Perfekt szerb-horvát le-
velező ki magyar és német
nyelvet bírja, várn-, pénz-
ügyigazgatásig, közigaz-
gatási ügyekben teljesen
járatos, megfelelő állást ke-
res. Ajánlatok »Interrek-
lam d. d.« Zrinjski trg. 2.
intézendők.

Perfekt magyar-német le-
velező állást, (esetleg fél-
naposat) keres. Szíves meg-
keresések Pátković tráfiba
Wilsonova 16. kértnek.

Rövidára nagykereskedés
részére Bácska-Bánátsban
jól bevezetett megbízható
komoly utazók. Helyben
jól bevezetett megbízható
helyi ügyvédök férfi vagy
nő. Fiatali segédök férfi
vagy nő. Kifutó fiúk vagy
leányok felvételtnek. Cím a
kiadóban. 7677

Fasztergályos jó munkás
állandó munkára felvétetik.
Fűzy és Weiner Subotica.
7686

Fiatall irodakísérő jó
kezirással, aki a magyar,
német és szerb nyelvet
bírja, lehetőleg azonnali
belépésre kerestetik. Aján-
latokat »Szorgalmas« jellegre
alatt a kiadóhivatalhoz 7658

Szabómunkásokat, első-
rendű önálló nagymunká-
sokat felvesszünk állandó
műhelyben foglalkoztat-
ásra. Kramer Antal és
Társá Subotica. 7662

Esernyőáthuzást, modern
átalakítást és javítást leg-
olcsóbban készít Stein i
Drug, Aleksandrova uca
11. Timár fényképész
mellett, Subotica. 6849

Malomszerelő molnár egy
kis malom szereléséhez és
egy 14 lovas szivógázmo-
tor szereléséhez értő gé-
pészt azonnali belépésre
keresek; gyapjufonógépek-
hez értők előnyben. La-
dislav Einberger, Mokrin.
7516

2 éves gyermek melé ko-
molyabb nő felvétetik. Cím
a kiadóban. 7687

Gyakornok fakeskedésbe
felvétetik, Pálóc Már Su-
botica. Helybeli előnyben.
7684

Fiatall szekerkeskedő se-
géd harmadévéli gyakor-
latta, német, magyar, szerb
és szlovén nyelveken be-
szél, katonai éveit leszo-
láltta, november elsejére
állást keres. Megkeresések
Črenšovstomi postni urad-
hoz (Prekmurje) külden-
dők. 7688

Házhoz jövök varrást, sző-
memunkát vállalok. Ba-
thoryné Herambasičeva ul.
14. 7654

MEGHÍVÓ

BLANKETTÁKAT

a legjobb keretdíszelogy
vagy többszínű nyomásban
nyomdákban és papírke-
reskedőknek — előnyösen
szállít és előjegyzést ajánl

BERKOVITS MÁRK

GRAFIKAI INTÉZETE

KULA, BÁCSKA

Varrónok felvétetnek Beck
Jenő közsövényél, Pašiče-
va uca 8. Gőzfürdő mel-
lett. 7653

Lakásért takarítást vállal-
lok. Hofschener Julia
Subotica, Sokolska-ucca
10. 7641

Fiatall borbélysegédet ke-
resek azonnali belépésre.
Heltz János borbélymes-
ter, Bezdán. 7629

Gyermekleányt, horvát,
német nyelvtudással ke-
resek 4 éves leányomhoz,
aki a házi munkában is
segítene. Cím a kiadóban.

Cukrász-segéd. ki min-
denben járatos, azonnal fel-
vétetik. Longa és Fia, St.-
Kanjiza. 7527

Intelligens német kisas-
szonyt keresek két gyer-
mekem mellé; az egyik 10,
a másik 5 éves. Dr. Szé-
kely Zoltán ügyvéd, Su-
botica. 7578

„JOSTI“

ÖRÖKITATÓS

Egy betét legalább 2 évig itat! — Mintát 40 dinár előzetes
beküldése ellenében küld a jugoszláviai vezérképviselőt.

„VOJVODINA“ SUBOTICA

WILSONOVA ULICA 10.

Sub- és proviziós képviselők Jugoszlávia minden városában kerestetnek.

VILÁGSZABADALOM!

A man with a pointer stick pointing to a globe.

BIOSKOP KORZO

Jackie Coogan

a világhírű gyermekszínészszel

A PAPA KEDVENCE

Vigjáték

BIOSKOP LIFKA

Arcübasev

világhírű regénye

SANIN

Főszereplő: LYA MARA